

ARENDUSKOHUSTUS (võrgutasudest finantseeritavad investeeringud)

Kehitib alates 1. jaanuar 2022

- Elektrienergia edastamiseks vajaliku **summaarse võimsuse** jooksev tagamine olemasolevatele turuosalistele.
- Liituja elektripaigaldise võrguga ühendamiseks sh. võrguühenduse taastamiseks kehtiva võrgulepingu puudumisel (edaspidi "liitumine") ja olemasolevate tarbimis- või tootmistingimuste (edaspidi "tarbimistingimused") muutmiseks avatavate investeeringute koosseisus tehtavad tööd olemasolevatele turuosalistele võrguteenuse osutamise jätkamiseks ja võrguteenuse kvaliteedi tagamiseks. Nimetatud töödeks on raamatupidamisliku eluea ületanud vara asendamine.
- Endise tarbimiskoha **võrguühenduse taastamine**, kui on olemas kehtiv võrguleping.
- Võrguteenuse **kvaliteedi ja elektrivõrgu nõuetekohasuse tagamine** vastavalt õigusaktidele ja võrgulepingu tüüptingimustele kindlaksmääratud ajal*.
- 0,4-20 kV võrgu ümberehitus seoses liitumistega.
- Ühistöö kriteeriumitele vastav võrgu ümberpaigutamine/ehitamine kohalike omavalitsuste ja/või infrastruktuuriettevõtete (sh Elektrilevi) algatusel.
- Õigusakti nõuete kohase mõõtesüsteemi paigaldamine võrku sisenevate ja võrgust väljuvate elektrienergia koguste kindlaksmääramiseks, välja arvatud võrguga ühendamisel või kui tarbimistingimuste muutmise tõttu tuleb paigaldada uutele tingimustele vastav mõõtesüsteem.
- Võrguteenuse osutamise jätkamine samadel tehnilistel tingimustel võrgu omanikelt **võrgu kasutusele võtmisel**, arvestades Elektrilevi kasutusse antud võrgu tehnoseisundit ja läbilaskevõimet, kui võrgu omaniku võrk on rajatud enne 1. juulit 2003.
- Muud meetmed võrgu ja elektrituru toimimise tagamiseks (nt. telemehhaniseerimine, infosüsteemid, arvestite kauglugemine jt.).
- **Võrguettevõtja algatusel** tarbimistingimuste muutmine.
- **Keskkonna-alaste** nõuete täitmine (nt müratõkked, õlikogurid).
- Põhivõrgu võrguühenduse loomise või läbilaskevõime suurendamise kulu või jaotusvõrgu piirkonnaalajaama läbilaskevõime suurendamise kulu, mis tuleneb kuni 15 kW (k.a.) maksimumvõimsusega elektrijaama liitumisest või kuni 15 kW maksimumvõimsusega elektrijaama maksimumvõimsuse suurendamisest, kui jaotusvõrgu ja elektrijaama vahelise võrguühenduse läbilaskevõime pärast seda jääb kuni 15 kW (k.a.). Põhivõrgu võrguühenduse loomise või läbilaskevõime suurendamise kulu või jaotusvõrgu piirkonnaalajaama läbilaskevõime suurendamise kulu lisatakse kuni 15 kW (k.a.) maksimumvõimsusega elektritootjate liitumis- või tingimuste muutmise tasule juhul, kui tegemist on dokumendis „Elektrilevi OÜ liitumistingimused“ kirjeldatud tingimustele vastava elektrijaamade kogumiga.

Ei ole arenduskohustus (turuosaliste poolt finantseeritavad investeeringud)

- Liitumise või tarbimistingimuste** muutmise seotud **otsene kulu*****.
 - **Ajutiste võrguühenduste** loomise ja demonteerimisega seotud kulu.
 - Võrguettevõtte valitud **optimaalsest** elektrivõrgu ehituse lahendusest turuosalise soovist tuleneva **erineva** lahendusega kaasnev lisakulu.
 - Võrguühenduse **taastamise** kulu, kui puudub kehtiv võrguleping.
 - Võrguteenuse osutamise jätkamine võrgu omanikelt võrgu kasutusele võtmisel, kui võrgu omaniku võrk on rajatud pärast 1. juulit 2003.
- Asjast huvitatud isiku soovil võrguettevõtjale kuuluva **võrgu ümberpaigutamise/ehitamise** (edaspidi „ümberehitamine“) kulu.
 - Võrgu ümberehitamise kulu selles osas, mis asendab ümberehitatavat liinilõiku ja/või ümberehitatava võrgu olemasoleva võrguga sidumise kulu, kui võrguettevõtja ei ole avanud mistahes investeeringu finantseerimist, mis hõlmab ümberehitatavat võrku;
 - Kui võrguettevõtja on avanud mistahes investeeringu finantseerimise, mis hõlmab ümberehitatavat võrku, siis investeeringus kavandatule lisanduva võrgu ehitamise ja olemasolevaga sidumise kulu;
 - Kui ümberehitamisel toimub olemasoleva õhuliini osaline asendamine maakaabliga, siis võrgu ümberehitamise kulu täies ulatuses sh õhuliini maakaabliga asendamise kulu (õhuliini asendamine toimub allesjääva õhuliini lähimate nurga- või ankrumastideni).
- Keskpingel liituja poolt tingitud **põhivõrguga** uue liitumise kulu. Keskpingel liituja poolt tingitud **põhivõrgu** võrguühenduse **läbilaskevõime suurendamise** proportsionaalne kulu.
 - Kui keskpinge liitumise jaoks peab Elektrilevi suurendama põhivõrguettevõtjaga kokkulepitud võrguühenduse läbilaskevõimet soovitud suunas, siis sisaldab liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu ka selleks vajalikku proportsionaalset kulu. Proportsioon määratakse liitumisest tingitud lisanduva läbilaskevõime suhtega ühenduse läbilaskevõimesse peale suurendamist;
 - Mitme üheaegselt liituja puhul proportsionaalne kulu vastavalt iga liituja suurendatava võimsuse suhtele põhivõrgu võrguühenduse läbilaskevõimesse peale suurendamist.
- Keskpingel liituja poolt tingitud **110-35 kV** ülempingega **trafo võimsuse suurendamise** proportsionaalne kulu.
 - Kui keskpinge liitumise jaoks peab Elektrilevi suurendama 110-35 kV ülempingega trafo võimsust, siis sisaldab liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu ka selleks vajalikku proportsionaalset kulu. Proportsioon määratakse trafo lisanduva võimsuse ja Elektrilevi perspektiivse täiendava võimsusvajaduse vahe suhtega paigaldatava trafo võimsusesse ehk $((T2 - T1) - ELV) / T2$, kus
T1 – olemasoleva trafo nimivõimsus
T2 – uue trafo nimivõimsus
ELV – perspektiivne täiendav võimsusvajadus Elektrilevi võrgus, mis määratakse olemasolevate tarbijate koormuskasvu prognoosi alusel.
 - Mitme üheaegselt liituja puhul määratakse kulu proportsioon järgmise valemiga:
1. liituja kulu proportsioon = $L1 / (L1+L2) \times ((T2 - T1) - ELV) / T2$
2. liituja kulu proportsioon = $L2 / (L1+L2) \times ((T2 - T1) - ELV) / T2$,
kus
L1 – 1. liituja soovitud võimsus
L2 – 2. liituja soovitud võimsus
T1 – olemasoleva trafo nimivõimsus
T2 – uue trafo nimivõimsus
ELV – perspektiivne täiendav võimsusvajadus Elektrilevi võrgus, mis määratakse olemasolevate tarbijate koormuskasvu prognoosi alusel.
- Keskpingel liitujast tingitud olemasoleva **6-35 kV jaotla ja/või 6-35 kV liini** kindlaksmääratud ajal* **asendamise** proportsionaalne kulu. Kui keskpinge liitumise jaoks peab Elektrilevi asendama 6-35 kV jaotusseadme ja/või 6-35 kV liini ning Elektrilevi on asunud täitma arenduskohustust, siis sisaldab liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu selleks vajalikku proportsionaalset kulu.
 - 6-35 kV jaotusseadmega seotud liituja kulu osakaal määratakse liituja kasutatavate lahtrite ja lülitit sisaldavate lahtrite arvu suhtega.
 - 6-35 kV liiniga seotud liituja korvab liinijuhtide materjali kulu proportsionaalselt liitujale vajaliku kaabli maksumuse ja paigaldatava kaabli maksumuse suhtega.

Ei ole arenduskohustus (turuosaliste poolt finantseeritavad investeeringud)

- Kui liitujaks on üle 15 kW maksimumvõimsusega elektrijaama puhul **elektritootja**, siis põhivõrgu võrguühenduse loomisest või läbilaskevõime muutmisest või jaotusvõrgu piirkonnaalajaama läbilaskevõime suurendamisest tulenevat kulu ei jaotata Elektrilevi ja tootja vahel. Antud juhul kannab põhivõrgu võrguühenduse loomise või läbilaskevõime suurendamise või jaotusvõrgu piirkonnaalajaama läbilaskevõime suurendamise kulud liituja (tootja).
- Mitme elektritootja üle 15 kW maksimumvõimsusega elektrijaama samaaegsest liitumisest ja/või tarbimistingimuste muutmisest tingitud põhivõrgu võrguühenduse läbilaskevõime suurendamise või jaotusvõrgu piirkonnaalajaama läbilaskevõime suurendamise proportsionaalne kulu jagatakse tootjate vahel vastavalt nende Elektrilevi poolt liitumislepingute alusel välja ehitatavate võrguühenduste läbilaskevõimetele.
- Dokumendis „Elektrilevi OÜ liitumistingimused“ kirjeldatud kuni 15 kW (k.a) maksimumvõimsusega elektritootjate kogumi liitumisest ja/või tarbimistingimuste muutmisest tingitud põhivõrgu võrguühenduse loomise või läbilaskevõime suurendamise või jaotusvõrgu piirkonnaalajaama läbilaskevõime suurendamise kulu.
- Keskpingel liituv **elektritootja** poolt tingitud olemasoleva **6-35 kV jaotla** kindlaksmääratud ajal* **asendamise** proportsionaalne kulu.
 - Kui keskpinge liitumise või tarbimistingimuste muutmise jaoks peab Elektrilevi asendama 6-35 kV jaotusseadme ning Elektrilevi on asunud täitma arenduskohustust, siis sisaldab liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu selleks vajalikku proportsionaalset kulu. Proportsioon määratakse liituja kasutatavate lahtrite ja lülitit sisaldavate lahtrite suhtega.

* **Kindlaksmääratud aeg:** aeg, mil võrguettevõtja asub võrguteenuse kvaliteedi tagamiseks vajaliku investeeringu tegemisele, st. avab investeeringu finantseerimise vastavalt investeerimisprogrammides näidatud ajakavale - tol hetkel teadaolev kinnitatud objektide nimekiri jooksvaks aastaks ja järgnevas aastaseks perioodiks.

****Tarbimistingimused:** pingesüsteem, tarbimis- või tootmisvõimsus, lubatud toitekatkestuste ajad, liitumispunkti asukoht, mõõtesüsteemi asukoht.

*** **Otsene kulu:** uute turuosaliste võrguga ühendamiseks, olemasolevate tarbimis- või tootmistingimuste muutmiseks või võrguühenduse taastamiseks ehitatavate uute elektripaigaldiste või olemasolevate rekonstrueerimiseks tehtavad kulud.